

Hierbij nodig ik u van harte uit voor de bijeenkomst van de Contactgroep Gezondheid en Chemie (CGC) en de Nederlandse Vereniging voor Medische Milieukunde (NvMM):

Teflon in de pan, PFOA in de ban
Onderzoek naar bepaling en beoordeling van blootstelling aan PFOA in Dordrecht
(Voor dit programma zijn 2 accreditatiepunten toegekend door ABSG)

De bijeenkomst vindt plaats op **donderdag 14 september 2017** in Golden Tulip Hotel Central, Burgemeester Loeffplein 98, 5211 RX 's-Hertogenbosch, tel. +31 73 6926926, Hotel Central bevindt zich op de markt op 10-15 min van het centraal station, zie www.goldentuliphotelcentral.nl

Bij de fabricage van Teflon op de voormalige productielocatie van DuPont (thans Chemours) in Dordrecht is in de periode 1970-2012 perfluorooctaan zuur (PFOA) vrijgekomen. Deze stof heeft zich voornamelijk via de lucht over een groot gebied verspreid. Vanwege persistentie en de hoge vetoplosbaarheid treedt stapeling op in het lichaam. Daarin kan PFOA nog jaren nadien aangetoond worden met een bloedanalyse. Er zijn sterke aanwijzingen dat PFOA kan leiden tot een verhoogd totaal cholesterolgehalte en afwijkingen in de leverfunctie. Daarnaast is in een systematisch literatuuronderzoek een consistente dosis-respons relatie aangetoond tussen het bloed PFOA gehalte en een verminderd geboortegewicht. Omwonenden maken zich zorgen over hun gezondheid, mede gevoed door de situatie rond een soortgelijke fabriek in West Virginia de Verenigde Staten, waar inmiddels aan meer dan 3.500 eisers schadeclaims zijn uitgekeerd na drie rechtzaken, gebaseerd op een geval van nierkanker en een persoon met zaadbalkanker. Er zijn ook zorgen over een mogelijk verband met colitis ulcerosa en verhoogde bloeddruk bij zwangeren en zwangerschapsvergiftiging. Tijdens deze bijeenkomst zullen de door het RIVM uitgevoerde studies worden toegelicht door de auteurs. Wij hebben ook een tweetal experts gevraagd om hun visie te geven. Beide experts hebben als adviseur van het RIVM opgetreden.

Mocht u alvast willen weten waar het over gaat, dan raden wij u aan de informatie op de website van het RIVM te raadplegen: zie <http://www.rivm.nl/Onderwerpen/P/PFOA>. Op deze website vindt u de rapporten die zullen worden besproken en ook een korte videoboodschap van Prof. dr. Erik Lebrecht over het onderzoek en de betekenis van de uitkomsten.

Programma

13:00 - 13:30	Ontvangst met koffie en thee
13:30 - 13:45	Opening door Henk Jans namens de NVMM en Paul Scheepers namens de CGC.
13:45 - 14:05	Blootstelling PFOA via lucht en drinkwater - Bas Bokkers
14:05 - 14:45	Gezondheidseffecten van PFOA en risicobeoordeling. Metingen van PFOA in serum bij omwonenden en duiding van de uitkomsten - Joke Herremans
14:45 - 15:00	Pauze
15:00 - 15:30	Risicoschatting van effecten op de gezondheid - Martin van den Berg
15:30 - 16:00	Reacties en gezondheidsvragen van omwonenden bij PFOA bloedonderzoek - Henk Klapwijk
16:00 - 16:30	Paneldiscussie

Sprekersinformatie

Dr. Bas Bokkers (ERT) is als toxicoloog en modelleur werkzaam bij het Centrum voor Veiligheid van Stoffen en Producten (VSP) van het RIVM. Bas studeerde biologie aan de Universiteit Utrecht en promoveerde bij IRAS in 2009 op het proefschrift „*Extrapolation in human health hazard characterization: a probabilistic approach*“. In het onderzoek naar PFOA is Bas met name betrokken geweest bij de afleiding van bloedserumwaarden op basis van de (lucht)emissie informatie en later ook op basis van informatie over drinkwaterconcentraties.

Ir. Joke Herremans heeft Humane Voeding met als specialisatie toxicologie gestudeerd aan de Landbouw Universiteit Wageningen. Sinds 1990 is zij werkzaam in de beoordeling en het risicomanagement van chemische stoffen voor de overheid, vaak als schakel tussen de wetenschappelijke beoordeling en de beleidsontwikkeling. Zij is sinds najaar 2015 vanuit het RIVM betrokken bij de casus PFOA DuPont/Chemours.

Prof. dr. Martin van den Berg (ERT) is hoogleraar toxicologie bij het Institute for Risk Assessment Sciences van de Universiteit Utrecht sinds 1999. Sinds zijn promotie aan de Universiteit van Amsterdam in 1986 heeft hij onderzoek gedaan naar de toxicologie, kinetiek, hormoon verstorende werking en risico's van milieupersistente verbindingen. Voor zijn onderzoek aan mengselinteracties en (humane) risicoschatting van dioxine-achtige stoffen heeft hij in 2005 een eredoctoraat gekregen van de Universiteit van Umeå (Zweden). Momenteel is hij Editor in Chief van Current Opinion in Toxicology en Associate Editor van Environmental Health Perspectives en Toxicological Sciences. Daarnaast is hij bijzonder hoogleraar bij de Universiteit van Queensland (Brisbane) en het Royal Chulabhorn Research and Graduate Institute (Bangkok, Thailand). Van 2010 tot 2012 was hij voorzitter van de Nederlandse Vereniging voor Toxicologie. Tevens treedt hij regelmatig op als adviseur/invited expert bij oa. de WHO, FAO, US-EPA en diverse nationale adviesorganen. Hij is al vanaf 2013 betrokken bij de PFOA/GenX problematiek van Dupont/Chemours en adviseert hierover vanuit een strikt neutrale academische positie de overheid (w.o. RIVM), omwonenden en Chemours

Drs. Henk Klapwijk heeft geneeskunde gestudeerd in Utrecht en zijn specialisatie tot arts maatschappij en gezondheid afgerond in 2003. Hij is sinds 1996 werkzaam als adviserend arts bij de GGD Zuid-Holland Zuid - tegenwoordig Dienst Gezondheid & Jeugd - te Dordrecht. Hij heeft gewerkt en is opgeleid in verschillende expertisevelden: sociaal medische advisering, forensische geneeskunde en infectieziektebestrijding. Vanaf 2015 is werkzaam bij de GGD Zuid-Holland Zuid en de GGD Rotterdam-Rijnmond als arts-adviseur milieu en gezondheid. Hij heeft onlangs (augustus 2017) de opleiding tot arts medische milieukunde afgerond. Hij is vanaf het begin van de publiciteit in Nederland in najaar 2015 betrokken bij de casus PFOA DuPont / Chemours als adviseur voor gemeentebestuurders en omwonenden van de fabriek.

De Contactgroep Gezondheid en Chemie

De Contactgroep Gezondheid en Chemie (CGC) is een multidisciplinair discussieforum met als doel het uitwisselen van informatie over de gezondheid van de mens in relatie tot chemische factoren en het bevorderen van het netwerk van mensen werkzaam op dit terrein. Dit wordt gerealiseerd door het organiseren van themamiddagen voor bedrijfsartsen, veiligheidskundigen, arbeidshygiënisten, toxicologen, medisch milieukundigen en milieugezondheidskundigen. De middagen worden, afhankelijk van het thema, georganiseerd

in samenwerking met de Nederlandse Vereniging voor Arbeidshygiëne (NVvA), de Nederlandse Vereniging van Veiligheidskundigen (NVVK), de Nederlandse Vereniging voor Toxicologie (NVT), de Nederlandse Vereniging van Medische Milieukunde (NVMM) en de Nederlandse Vereniging voor Arbeids- en Bedrijfsgeneeskunde (NVAB). De themamiddagen bieden de mogelijkheid om al deze verschillende specialisten bij elkaar te brengen en zo multidisciplinaire netwerken te laten ontstaan.

Meer informatie over programma's van de CGC kunt u vinden op de website van de Nederlandse Vereniging voor Arbeidshygiëne, www.arbeidshygiene.nl, door te kiezen voor "contactgroepen" en "CGC". U vindt daar de programma's en ppt-files van de CGC-bijeenkomsten die al hebben plaatsgevonden. Als lid van de CGC ontvangt u uitnodigingen voor nieuwe bijeenkomsten.

Tijdens de bijeenkomst worden door de CGC *uitsluitend aan leden van de CGC* certificaten van deelname uitgereikt ten behoeve van certificering. Deelnemers die geen lid zijn van de CGC maar wel lid zijn van één van bovengenoemde beroepsverenigingen kunnen hun eigen beroepsvereniging verzoeken om een certificaat van deelname te verstrekken.

De volgende CGC bijeenkomsten zijn op:

9 november 2017 i.s.m. de NVvA in Utrecht-Lunetten:

Van roetzwart naar brandschoon. Dermale blootstelling bij de brandweer.

18 januari 2018 i.s.m. de NVVK in Den Bosch:

Incident response en chemische blootstelling

Stuur even een bericht naar cgc@epsnet.nl om het volledige programma voor deze bijeenkomst te ontvangen. Aanmelding als lid van de CGC is mogelijk via hetzelfde e-mail adres.